

«Завдання економічного виховання дітей дошкільного віку»

Консультація для вихователів ЗДО

Тип консультації: груповий

План

1. Система економічного виховання дошкільників.
2. Форми організації роботи з дітьми.
3. Формування пізнавально-ігрового простору.
4. Основні завдання економічного виховання дітей дошкільного віку.
5. Основна тематика занять з економіки.
6. Співпраця з батьками вихованців.

Джерело бажання вчитися – в самому характері дитячої розумової праці, в емоційному забарвленні думки, в інтелектуальних переживаннях.

Василь Сухомлинський

Поняття «економіка» й «дитина» лише на перший погляд здаються надто далекими одне від одного. Якщо ж сприймати економіку як сферу «розумного» домашнього господарства, мистецтво його ведення, можна в доступній формі донести дітям елементарні базові знання з цієї галузі, роз'яснити зміст економічних взаємозв'язків.

З дошкільного віку дитина стає мимовільним учасником економічного життя дорослих, опиняється у вирі різноманітної економічної інформації. Однак малюкові складно самому розібратися в явищах, що його оточують, зокрема в тих, які відображають сутність економічного виховання.

Система економічного виховання дошкільників

Система економічного виховання охоплює дітей середнього та старшого дошкільного віку. Головне, щоб проведена робота не була фрагментарною, а системною й передбачала поступовий перехід від найпростіших до більш складних понять.

Власне, ознайомлення дітей із певними економічними поняттями та категоріями відбувається на заняттях із різних розділів програми. Для того, щоб систематизувати й розширити знання дошкільників важливо раз на тиждень проводити спеціальне заняття з економіки, яке може бути побудоване в будь-якій формі. Для дітей цікавими є заняття-подорожі, заняття-екскурсії, заняття-бесіди, економічні вікторини тощо. Важливим елементом таких занять є ігрова імпровізація, адже саме гра забезпечує органічне практичне входження дитини в економічні відносини.

Засвоїти складні економічні відносини дітям допомагають казкові персонажі. Основний принцип реалізації завдань економічного виховання – діяльнісний підхід для нього. Провідний вид діяльності обирається залежно від змісту знань. Наприклад, засвоєння знань зі сфери фінансів (гроші, ціна, вартість, обмін, продаж тощо) ефективніше відбувається під час проведення різних ігор – дидактичних, настільно-друкованих, рольових тощо. Знання про те, чому слід берегти, економити результати праці людей, діти найуспішніше засвоюють у процесі продуктивної діяльності (трудової, образотворчої). Працюючи з різними матеріалами, дошкільнята вчаться бути ощадливими.

Розглядаючи методи й засоби економічного виховання, не можна забувати й про спеціальну роботу з формування в дітей корисних навичок і звичок. Чимало з них пов'язані з вихованням культури поведінки у побуті й загальною вихованістю: вимкнути світло, коли виходиш з приміщення; закрити кран після того, як помив руки тощо.

Форми організації роботи з дітьми

- заняття;
- екскурсії;
- сюжетно-рольові ігри;
- ігрові імпровізації;
- ділові ігри, тренінги,
- гурткова робота;
- презентації індивідуальних проектів;
- драматизація казок;
- продуктивна діяльність;
- різні види праці.

Формування пізнавально-ігрового простору

Для систематичного й планомірного введення дітей у світ економічних уявлень у групах потрібно створити відповідне розвивальне предметно-ігрове середовище: економічну ігротеку, пізнавальну зону, тематичну бібліотеку.

Структура розвивального середовища

Економічна ігротека

- дидактичні ігри з теми «Професії людей», спрямовані на засвоєння дітьми економічної термінології;
- настільно-друковані ігри: «Кому що потрібно», «Граємо в професії», «Доміно», «Моя перша покупка», «Суперспоживач»;

- сюжетно-рольові ігри: «Спорудження будинку», «Лікарня», «Аптека», «Міні-маркет», «Усміхайлик», «Перукарня»;
- проблемні ігрові ситуації «Економіка в казках»: «Півник і бобове зернятко», «Теремок», «Муха-цокотуха», «Троє поросят» (елементи костюмів, декорацій).

Пізнавальна зона:

- грошове дерево;
- картки-схеми з тем: «Ланцюжок виробників», Потреби людини», «Прибуток – витрати» (середня група); «Моя сім'я», «Світ грошей» «Місто в якому я живу», «Світ товарів», «Моя країна» (старша група);
- «Театр гнома Економа»;
- карта України з умовними позначками економічних і природних ресурсів;
- посібник «Економічна азбука» для розвитку мовленнєвої компетентності дітей;
- таблиця «Знайди економіку в казці»;
- посібник для занять та індивідуальної роботи з тем: «Моя сім'я», «Світ грошей», «Місто в якому я живу», «Світ товарів», «Моя країна»; фото-проекти за результатами роботи групи «Маленькі економісти».

Тематична бібліотека:

- «Уроки гнома «Економа»;
- «Економіка дошкільникам»;
- добірка малих форм усної народної творчості для занять з економіки.

Основні завдання економічного виховання дітей дошкільного віку

1. Ввести дитину у світ елементарних уявлень про економічні процеси та об'єкти через ознайомлення:

- із сімейною економікою;
- з продуктами праці та їх виробами;
- зі світом речей, людей, природи, що оточує малюка.

2. Дати уявлення:

- про різні потреби людини;
- про обмеженість можливостей та задоволення потреб;
- про ресурси: як і для чого вони використовуються;
- про виробників та продукт праці: про те, як продукт праці перетворюється на товар;
- про обмін товарами та послугами, про гроші та їх значення;
- про те, що зарплата – це плата за якість і кількість праці, а пенсія – плата за колишню працю.

3. Допомогти дитині усвідомити власну значущість для сім'ї й суспільства, відповідальність за свої вчинки, які можуть позитивно або негативно вплинути на економічне становище сім'ї та її самої.
4. Формувати економічні знання системно, базуючись на предметно-чуттєвому досвіді та пов'язуючи їх з уже сформованими уявленнями. Вчити дітей розв'язувати проблемні економічні ситуації, використовуючи доступні засоби, обґрунтувати свої рішення.
5. Виховувати інтерес до економічних знань безпосередньо через усі види дитячої діяльності.

Основна тематика занять з економіки

Орієнтований зміст економічних знань відображено в темах: «Сім'я», «Світ грошей», «Світ товарів», «Місто в якому я живу», «Моя країна». Опановуючи їх, діти ознайомлюються зі світом речей, людей, природи. Вони дізнаються про те, що таке професія, праця, товар, гроші. Старші дошкільники вже вчаться оперувати грошима і співвідносити прибуток з ціною на товар.

Однією з перших дошкільники вивчають тему: «Бюджет сім'ї, прибутки та витрати». При ознайомленні з нею потрібно залучати до роботи батьків. Вони можуть разом із дітьми виготовити макети сімейного бюджету, де відображають членів сім'ї та результати їх праці, картки-схеми прибутків і витрат, а також картки, які символізують основні та додаткові доходи. Діти визначають різні потреби членів родини, можливості щодо їх задоволення. Презентуючи бюджет своєї сім'ї, вони вчаться активно оперувати поняттям «бюджет», «доходи», «потреби», «витрати», «товар», тощо.

Під час вивчення та закріплення знань із теми «Світ грошей» вихователь разом із дітьми розгортає сюжетно-рольову гру «Міні-маркет», «Усміхайлик». Діти відвідують магазин і здійснюють покупки, використовуючи «місцеву валюту», яка називається «усміхайлики». Ця гра допомагає засвоїти такі поняття, як ціна, реклама, гроші, гурт, роздріб тощо.

Найбільше подобається дітям «практика», коли після екскурсій до магазину та на базар, вже ознайомившись з процесом купівлі-продажу, вони з дозволу батьків самі здійснюють свої перші покупки.

Співпраця з батьками вихованців

Створюючи систему економічного виховання дошкільників важливо, співпрацювати з батьками. І щоб ця співпраця була більш ефективною потрібно використовувати різні форми роботи: батьківські збори, анкетування, педагогічні бесіди, спільні проекти з дітьми, участь у святах та розвагах тощо. Економічна грамотність батьків сприяє залученню дітей до

світу економічних відносин, формуванню в них правильно економічних уявлень.

Головне завдання – не лише дати дитині певний обсяг економічних знань, але й, що навіть важливіше, навчити її правильно користуватися ними. Спільні зусилля педагогічного колективу та батьків потрібно спрямовувати на те, щоб через економічне виховання розвивати творчий потенціал кожної дитини, адаптувати її до життя в сучасному світі.